

Helse- og omsorgsdepartementet

www.nfunorge.org
Youngstorget 2B, 0181 Oslo
Postboks 8954, Youngstorget,
0028 Oslo
Telefon: 22 39 60 50
Telefaks: 22 39 60 60
E-post: post@nfunorge.org
www.facebook.com/NFUorge

21.09.2023

Hørings svar – Rapporten «Gjennomgang av allmennlegetjenesten»

Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU) er en menneskerettsorganisasjon, som arbeider for full deltakelse og likestilling, og mot diskriminering. NFU skal ivareta interessen til mennesker med utviklingshemming og deres familier, overfor sentrale, regionale og lokale myndigheter. NFU har ca. 8500 medlemmer.

Generelle kommentarer til ekspertutvalgets forslag

Vi i NFU håper at en gjennomføring av ekspertutvalgets forslag vil kunne bidra til en mer likeverdig allmennlegetjeneste. Det er slik vi ser det et pressende behov for en forbedring av dagens tjeneste, spesielt med tanke på hvor mange som står på venteliste for i det hele tatt å få en fastlege. Vi mener det er et premiss for at tjenesten skal være likeverdig, at alle har mulighet til å få tildelt en fastlege. Videre vil en fastlege som har for mange arbeidsoppgaver på for få arbeidstimer, ikke kunne yte arbeid av tilfredsstillende kvalitet. For å dekke befolkningens behov for fastleger, vil det slik vi ser det ikke være formålstjenlig at enhver fastleges pasientliste forlenges. Det må heller arbeides med rekruttering av flere fastleger og omorganisering av eksisterende arbeidsoppgaver.

Det viktigste for NFU er at fastlegeordningen endres slik at hver enkelt fastlege, i større grad enn i dag, kan ivareta sine pasienter, uansett behov. Vi innehar ikke tilstrekkelig med fagkompetanse på området til å kunne si noe spesifikt om hvilke tiltak som garanterer en bedre tjeneste, men vi vil likevel komme med enkelte generelle betraktninger.

Flere av våre medlemmer har behov for flere og sammensatte helse- og omsorgstjenester. For dem er det med andre ord avgjørende med god oppfølging fra

fastlegen. Slik ansvarsfordelingen ser ut i dag må fastlegen ha tid til å henvise videre, til å delta på hjemmekonsultasjoner, tid til å skrive legeattester og erklæringer og tid til å delta på diverse møter på vegne av pasienten med andre offentlige/private instanser. Ettersom dette er oppgaver som i dag tilfaller fastlegen, skal de også gjennomføres ved behov. Sett i lys av mangelen på ressurser og tid innenfor dagens fastlegeordning, vil det for enkelte fastleger bli utfordrende å få gjennomført disse oppgavene. Vi er av den grunn positive til at en omfordeling av visse ansvarsområder som tidligere har tilfalt fastlegen kan gjennomføres. Spørsmålet blir derimot hvordan dette kan gjøres på en forsvarlig måte?

I forbindelse med ekspertutvalgets forslag om at fastleger ikke bør ha ansvar for å skrive attester som ikke er forskriftsfestet, som for eksempel attester som bekrefter varige funksjonshemminger, er dette noe vi er positive til. Vi får flere henvendelser ifra medlemmer som årlig må be om at fastlegen utsteder ny erklæring som bekrefter at vedkommende selv eller en nærstående fremdeles har en varig diagnose (eksempelvis Downs syndrom). Kommunen og Nav krever dette for å kunne fatte vedtak om diverse ytelser eller stønader. Slik vi ser det er dette helt nødvendig, og vi mener av den grunn at gjennomføringen av dette forslaget bidrar til effektivisering for fastlegen, kommunen/Nav og personen selv.

Vi mener på den andre siden at fastlegen fremdeles må kunne skrive attester/erklæringer på vegne av pasienter, dersom det er et særskilt behov for dette. Skal det søkes om diverse helse- og omsorgstjenester eller stønader vil det for mange være viktig å ha en legeerklæring som understøtter søknadsteksten, og denne muligheten må ikke falle bort. Den samme muligheten til sakkyndig støtte må heller ikke fjernes i forbindelse med å ha med seg fastlegen på viktige møter med kommunen. Denne støtten er uvurderlig i flere sammenhenger, og har for mange betydning vært svært mye for om de får tildelt de tjenestene vedkommende har rett på.

Når det gjelder utvalgets forslag om å digitalisere helsetjenester, mener vi det er helt avgjørende at det fokuseres på de som har utfordringer med eller ikke klarer å benytte seg av slike virkemidler. Som det fremgår av høringsforslaget er det derfor viktig at digitaliseringen i allmennlegetjenesten skjer på en måte som ikke forsterker de sosiale forskjellene i helse. Vi opplever at flere henvender seg til oss med spørsmål om hvordan de skal komme seg inn på digitale plattformer. Enkelte finner det vanskelig å forstå innloggingsmetodene, andre kommer ikke inn på grunn av

manglende BankID og for de som har verge vil sistnevnte ikke alltid ha muligheten til å logge inn på vedkommendes vegne. Vi mener det er viktig at disse typene utfordringer løses før en ytterligere digitalisering skjer. Dersom flere av helsetjenestene digitaliseres før «alle er med», vil enda flere enn i dag oppleve at de ikke får benytte seg av livsviktig helsehjelp.

Vi er positive til forslaget om å utvikle en statlig nettside, som kan gi helseråd til befolkningen. Dette kan bidra til økt selvstendighet, både med tanke på vurdering av egen helsetilstand og i forbindelse med hvilke tiltak som må igangsettes for å forbedre helsen. Det vil også i denne sammenheng være viktig at en slik nettside utformes på en universell måte, slik at hele befolkningen kan benytte seg av den. Blant annet vil det måtte lages en lettlest versjon.

Med vennlig hilsen

Hedvig Ekberg
Generalsekretær

Helje Beil
Juridisk rådgiver